

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

för Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård, SFAI, arbetsåret 2008 – 2009

Medlemskap

30 juni 2009 (2008) hade Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård (SFAI) 1 528 (1506) medlemmar, varav 669 (666) fullvärdiga. Av Sveriges anestesi- och intensivvårdsspecialister enligt Socialstyrelsens statistik 2009 (2008) kan andelen fullvärdiga eller nationella medlemmar uppskattas till 42,9 (42,9) procent.

Föreningen, vars engelska beteckning är the Swedish Society of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine, utgör en delförening i the Scandinavian Society of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine (SSAI) och i the European Society of Anaesthesiology (ESA). Föreningen är representerad i världsfederationerna av anestesiologi (WFSA) och intensivvårdsföreningar (WFSICCM), liksom i den europeiska utbildningsorganisationen Union Européenne des Médecins Spécialistes (UEMS).

Styrelse

Ordförande:	Jan Wernerman, Stockholm
Vice ordförande:	Heléne Seeman-Lodding, Göteborg
Vetenskaplig sekreterare:	Jonas Åkeson, Malmö
Facklig sekreterare:	Berit Flink, Luleå
Redaktör:	Bror Gårdelöf, Linköping
Skattmästare:	Per Nellgård, Göteborg
Övriga ledamöter:	André Dellerholm, Uddevalla Patrik Hansson, Linköping Gunilla Islander, Lund Karin Löwhagen, Göteborg

Hedersledamöter

Torsten Gordh, Sr, Stockholm
Hengo Haljamäe, Göteborg
Mats Halldin, Stockholm
Martin H:son Holmdahl, Uppsala

Övriga funktionärer

Revisorer:	Mats Enlund, Västerås Görel Nergelius, Lund Anders Jacobsson, Halmstad (suppleant)
Valberedning:	Lars Wiklund, Uppsala Lill Bergenzaun, Malmö Göran Mossberg, Hudiksvall
Anestesikoder:	Lena Nilsson, Linköping

Representanter

Svenska Läkarsällskapet fullmäktige:	Gunnar Enlund, Uppsala Robert Hahn, Stockholm Emma Pontén, Uppsala Jan Wernerman, Stockholm Nils Dahlgren, Lund (suppleant)
Svenska Läkarsällskapet delegation för etik:	Kristina Söderlind, Linköping
Svenska Läkarförbundet:	Berit Flink, Luleå
Konsultationsläkare:	Henrik Zetterström, Östersund
Vetenskapliga råd (Socialstyrelsen):	Staffan Arnér, Stockholm Lars Irestedt, Stockholm Hengo Haljamäe, Göteborg Kristen Nilsson, Göteborg Nina Olofsson, Stockholm Lars Wiklund, Uppsala
Föredragande, Ansvarsnämnden (Socialstyrelsen):	Rolf Sandin, Kalmar Börje Hallén, Stockholm Magnus Hägerdal, Lund
Donationsrådet:	Lars Berggren, Örebro
SSAI Styrelse:	Jan Wernerman, Stockholm Lars Wiklund, Uppsala Sigridur Kalman, Stockholm (Honorary Secretary)
SSAI Educational Committee:	Torsten Gordh, Uppsala
SSAI Clinical Practice Committee:	Gunilla Islander, Lund
SSAI Research Committee:	Anders Åneman, Göteborg
Svenska representanter UEMS:	Christer Carlsson, Malmö Lennart Christiansson, Uppsala Jonas Åkeson, Malmö
Svensk representant, ESA Council:	Mikael Bodelsson, Lund
Svenska representanter ESA NASC:	Mikael Bodelsson, Lund Jan Wernerman, Stockholm (ordförande)
Svensk representant ESICM Council:	Patrik Rossi, Stockholm
Svensk representant WFSICCM:	Lars Berggren, Örebro

Styrelsemöten

Föreningens styrelse har under verksamhetsåret haft 14 protokollförda sammanträden:

2008

19 augusti, telefonmöte
8 – 9 samt 11 september, Uppsala
7 oktober, telefonmöte

4 november, telefonmöte
26 november, Göteborg
8 december, telefonmöte

2009

13 januari, telefonmöte
29 januari, Stockholm
17 februari, telefonmöte
16 – 17 mars, Ystad
14 april, telefonmöte
20 maj, Halmstad
8 juni, telefonmöte

Årsmöte

Under verksamhetsåret hölls föreningens årsmöte torsdagen 11 september 2008 i samband med SFAI-veckan i Uppsala. Protokollet finns på föreningens hemsida.

Verksamhetschefsmöten

Under verksamhetsåret har två verksamhetschefsmöten anordnats som heldagsmöten av vice ordföranden Heléne Seeman-Lodding. Intresset har varit stort, och mötena samlade 40 – 50 verksamhetschefer från hela landet.

Det första organiserades som två halvdagsmöten med mellanliggande middag i Uppsala 9 – 10 september 2008 i anslutning till SFAI-veckan. På programmet stod bl. a. ansvarstagande, medarbetarskap, medicinsk kvalitetsrevision och livslångt lärande.

Det andra verksamhetschefsmötet – med fokus på framför allt ledarskapsfrågor – anordnades 30 januari 2009 på Arlanda.

Fokusfråga: Mötesstruktur

Sedan 2008 ansvarar styrelsen – genom vetenskapliga sekreteraren tillsammans med den lokala organisationskommittén – för det vetenskapliga programmet under SFAI-veckan, och en och samma kongressbyrå organiserar merparten av det praktiska kongressarbetet, oavsett var i Sverige SFAI-veckan anordnas. Mot slutet av verksamhetsåret har styrelsen även aktualiserat delföreningars och referensgruppers medverkan i programplaneringen för SFAI-veckan.

Styrelsen har under verksamhetsåret genom vetenskapliga sekreteraren och kongressbyrån haft fortlöpande insyn i och inflytande över planeringen inför SFAI-veckan 2009 i Umeå.

Vetenskapliga sekreteraren har under hösten 2008 inför SFAI-veckan 2010 i Halmstad på plats diskuterat lokaler, organisation och vetenskapligt program med den lokala organisationskommittén, som därefter genom honom fortlöpande hållit styrelsen uppdaterad om planeringen. I samband med vårens styrelsemöte i Halmstad har förutsättningar och planering för SFAI-veckan 2010 stämts av med den lokala organisationskommittén.

Fokusfråga: Specialitetens sammanhållning

Styrelsen uppdrag är att stärka, utveckla och hålla samman svensk anesthesi och intensivvård. Behovet av samhörighet och gemenskap inom specialiteten är idag större än kanske någonsin tidigare. I detta viktiga arbete blir SFAI-veckan som samlande forum för oss anesthesi- och intensivvårdsspecialister och våra ST-läkare allt viktigare. Under verksamhetsåret har styrelsen därför lyft fram specialitetens sammanhållning som en ny fokusfråga.

Fokusfråga: Medicinsk kvalitetsrevision

Under verksamhetsåret har medicinsk kvalitetsrevision avförts som fokusfråga, efter att uppdragsgruppen avslutat och redovisat sitt arbete för styrelsen och i SFAI-tidningen 2008;14(3):37 – 58 samt på föreningens hemsida presenterat praktiska erfarenheter av instrumentet från svenska anesthesi- och intensivvårdskliniker. Styrelsen bedömer medicinsk kvalitetsrevision som oerhört väsentlig för svensk anesthesi och intensivvård, och alternativa finansieringsmodeller har diskuterats såväl internt i styrelsen som med landets verksamhetschefer. En nybildad referensgrupp för medicinsk kvalitetsrevision under ledning av Sigridur Kalman, Stockholm, arbetar nu tillsammans med styrelsen, för att vi redan under 2010 systematiskt ska kunna börja kvalitetsgranska svenska anesthesi- och intensivvårdskliniker.

Fokusfråga: Livslångt lärande

Under verksamhetsåret har livslångt lärande avförts som fokusfråga, efter att uppdragsgruppen avslutat och redovisat sitt arbete för styrelsen.

Kanslifunktion

Föreningens kansli har under verksamhetsåret liksom tidigare administreras av Birgitta Nehlin, Kristianstad, som uppdaterat medlemsregister och ansvarat för hantering och redovisning av medlemsavgifter. Kansliet utgör även ett elektroniskt nav för kommunikation mellan styrelse, medlemmar, myndigheter, organisationer och industri, och förmedlar kontakter mellan våra medlemmar och organisationer eller industrirepresentanter.

Under verksamhetsåret har styrelsen börjat planera för en utbyggd och förstärkt kanslifunktion.

Webbplats

Föreningens moderniserade och omarbetade webbplats www.sfai.se har under verksamhetsåret etablerats som föreningens numera viktigaste forum för kanalisering av information mellan styrelse, delföreningar, referensgrupper och medlemmar, mycket tack vare fortsatt hängivet arbete av André Dellerholm. Styrelsen överväger att under kommande verksamhetsår skydda delar av webbplatsen med lösenord för att kunna tillhandahålla mer känslig information och samtidigt öka mervärdet för medlemmarna. Ansvarig utgivare är som tidigare föreningens ordförande.

Medlemstidning

Under verksamhetsåret har fyra nya uppskattade nummer utkommit av SFAI-tidningen, föreningens medlemsorgan. Redaktör är som tidigare Bror Gårdelöf och ansvarig utgivare föreningens ordförande.

SFAI-veckan

Föreningens vetenskapliga förhandlingar hölls i Uppsala 9 – 11 september 2008.

Stipendier

Föreningen har under verksamhetsåret för forsknings- och utvecklingsändemål delat ut fyra allmänna stipendier à SEK 25 000:- till Johan Fenhammar (Solna), Andreas Gidlöf (Solna), Tova Hannegård Hamrin (Solna) och Vibeke Moen (Kalmar) med stöd från Abbott Scandinavia, AstraZeneca, Linde Gas Therapeutics och Mundipharma, ett stipendium à SEK 15 000.- till Karin Björkman (Solna) med stöd från Abbott Scandinavia för motsvarande arbete inom barnanestesi/-intensivvård, samt två stipendier à SEK 60 000.- till Ulf Schött (Halmstad) och Gudrun Jansson (Uppsala) med stöd från Baxter för motsvarande arbeten inom koagulationsområdet. Stipendierna delades ut 9 september i samband med invigningen av SFAI-veckan i Uppsala.

Lena och Per Sjöbergs (LPS) forskningsstiftelses allmänna stipendium à SEK 250 000:-, riktat till i första hand yngre medlemmar i föreningen, delades under verksamhetsåret mellan Helena Odenstedt (Göteborg) och Eva Sundman (Solna). Stipendiaterna premierades 11 september inför den första sessionen av fria föredrag under SFAI-veckan i Uppsala.

Svenska Läkarsällskapets riksstämman

Föreningen har under de tre senaste åren valt att i begränsad omfattning medverka under Svenska Läkarsällskapets riksstämman, och medverkade inte under riksstämman i Göteborg. Mot slutet av verksamhetsåret har styrelsen aktualiserat former för och omfattning av föreningens fortsatta medverkan under riksstämman, liksom hur medlemmar och delföreningar bättre skulle kunna engageras i sammanhanget.

Delföreningar, referensgrupper och styrgrupper

Delförening för intensivvård:	Patrik Rossi, Stockholm
Delförening för anestesi och intensivvård vid ÖNH- och plastikkirurgi:	Katarina Hallén, Göteborg
Delförening för barnanestesi och barnintensivvård:	Kerstin Sandström, Göteborg
Delförening för obstetrisk anestesi och intensivvård:	Susanne Ledin-Eriksson, Gävle
Delförening för operationsledning:	Martin Holmer, Jönköping

Delförening för donationsfrågor:	Lars Berggren, Örebro
Delförening för neuroanestesi och neurointensivvård:	Eva Selldén, Stockholm
Delförening Ung i SFAI:	Karin Löwhagen, Göteborg
Referensgrupp för thoraxanestesi och thoraxintensivvård:	Anne Westerlind, Göteborg
Referensgrupp för smärtbehandling:	Vakant
Referensgrupp för hyperbarmedicin:	Folke Lind, Stockholm
Referensgrupp för PHTLS och AMLS:	Bengt Eriksson, Mora
Referensgrupp för medicinsk kvalitetsrevision	Sigridur Kalman, Stockholm
Referensgrupp för kvalitetssäkring av ST (KVA ST)	Anne Gro Egeberg, Örebro
Referensgrupp för dagkirurgi	Metha Brattwall, Mölndal
Styrgrupp för ST-läkarnas kurser:	Björn Bark, Lund
Styrgrupp för livslångt lärande:	Berit Flink, Luleå

Verksamhetsrapporter, inkomna före pressläggning av SFAI-tidningens decembernummer 2009, redovisas här. Komplettering sker via föreningens hemsida.

Uppdragsgrupper

Anestesiproblemkort	Per Nellgård, Göteborg (sammankallande)
Central venkateterisering	Jonas Åkeson, Malmö (sammankallande)

Uppdragsgruppen för anestesiproblemkort

Per Nellgård, Göteborg

Per Nellgård har i SFAI-tidningen 2008;14(1):58 – 9 sammanfattat bakgrunden till gruppens uppdrag och arbete.

Uppdragsgruppen för central venkateterisering

Jonas Åkeson, Malmö

Under verksamhetsåret har undertecknad på styrelsens uppdrag formerat och sammankallat en uppdragsgrupp, bestående av nationella företrädare med kliniskt och vetenskapligt intresse för central venkateterisering. I uppdraget ingår att ta fram evidensbaserade nationella riktlinjer för bl. a. handläggning, dokumentation och uppföljning av central venkateterisering samt att om möjligt initiera och genomföra kliniska multicenterstudier inom området.

I arbetsgruppen ingick vid verksamhetsårets slut Jonas Åkeson (Malmö, sammankallande), Stefan Acosta (Malmö, representerande kärlkirurgi), Peter Frykholm (Uppsala), Fredrik Hammarskjöld (Jönköping), Anders T. Larsson (Gävle), Sophie Lindgren (Göteborg), Robert Lindwall (Danderyd), Andreas Pikwer (Malmö), Knut Taxbro (Jönköping) och Fredrik Öberg (Solna). Under verksamhetsåret har medlemmarna träffats vid två tillfällen i Malmö och ett i Jönköping. Den ursprungliga mandatperioden på ett år har under verksamhetsåret förlängts med

ytterligare ett år. Gruppen avser att presentera ett slutdokument för styrelsen under första halvåret 2010.

Referensgruppen för kvalitetssäkring av ST – KVA

Anne Gro Egeberg, ordförande

KVA:s ledamöter nomineras regionalt och utses av SFAI:s styrelse.

Ledamöter har under verksamhetsåret varit:

Södra regionen: Gunilla Islander,

Sydöstra regionen: Patrik Hansson,

Västra Götaland: Anders Eneskog,

Stockholm: Carl-Johan Wallin,

Uppsala: Lennart Christiansson, under året ersatt av Mats Hårdstedt,

Norra regionen: Stefan Lehtipalo,

Örebro: Anne Gro Egeberg (sammankallande),

SFAI:s styrelse: Patrik Hansson,

Ung i SFAI: Anna Hårdemark och Markus Weis,

SPUR: Henrik Zetterström, under året ersatt av Fredrik Hesselvik.

KVA har under verksamhetsåret i huvudsak ägnat sig åt att formulera rekommendationer och tolkningar till *nya* målbeskrivningen för ST (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring, SOSFS 2008:17). *Gamla* Utbildningsbokens rekommendationer är använda som underlag men är uppdaterade och anpassade till nya föreskrifterna.

Rekommenderade tjänstgöringstider är ändrade något för att överensstämja med övriga EU-länder, vilka alla har > 3 års allmänanestesi.

Instrument för kompetensbedömning är vidareutvecklade i syfte att underlätta för verksamhetscheferna, så att SoS' ökade krav på kompetensbedömning kan uppfyllas.

Föreskrifterna och "SFAI:s rekommendationer" är integrerade i *ett* dokument och är nu ute på remiss hos föreningens medlemmar. Dokumentet beräknas vara klart i början på hösten.

I samband med SFAI:s årsmöte i Uppsala, september 2008, arrangerades ett gemensamt möte för verksamhetschefer och studierektorer. Nya målbeskrivningens implikationer på ST diskuterades. Året innan arrangerades ett möte enbart för studierektorer. Vi tror, att konceptet är vinnande, och kommer att arrangera ett heldagsseminarium för studierektorer varje år i samband med SFAI-mötet.

Med nya målbeskrivningen kommer krav på SK-kurser, som belyser delmålen. Behov av att föra diskussioner mellan KVA och Styrgruppen för SK-kurser (STURSK) har vuxit fram, och numera har STURSK fast representation i KVA. Ett förslag på obligatoriska kurser, samt plan för att säkra adekvat kursutbud, finns.

PHTLS – AMLS

Bengt Eriksson, Mora

Pre Hospital Trauma Life Support-verksamheten fortgår planerligt. Organisationen har satt sig sedan flera år tillbaka, och fakulteten är i stort sett självgående, vilket också är målet.

Under året har 29 kurser gått av stapeln.

Kursen har nu funnits sedan 1998, vilket innebär, att all prehospital personal snart genomgått utbildningen. Under våren 2009 startade utbildning av personal inom KAMBER, Skåne, som tänker utbilda all sin prehospitala personal, vilket är mycket glädjande.

De enda, som inte bedriver kursverksamhet inom PHTLS, är därmed Västra Götaland.

På södersjukhuset har även en kurs med deltagare från läkarprogrammet termin 9 gått av stapeln, vilket är ett intressant grepp för att tidigt väcka intresset för prehospital vård.

Nationella insatsstyrkan har genomgått kursen, och v. 36 kommer piketpoliser från olika håll att genomgå grundkursen. En hel del personal från räddningstjänst deltar också i utbildningarna.

Årets riksmöte äger rum i Malmö 25 – 26 november.

Ekonomi i PHTLS-verksamheten är god, även om antalet grundkurser naturligtvis har avtagit, allteftersom Sverige har grundutbildats. Det fortgår dock repetitionsutbildningar, som numera utgör ”bulken” i verksamheten.

Under riksmötet i år skall bl. a. diskuteras vilka, som skall åka på ”Roll out” av det nya materialet nästa höst i Dallas. Dessutom måste en strategi läggas upp för, hur vi skall förfara med det nya materialet i form av bilder och lärobok. Översättning är kostsam, om den skall köpas professionellt, och hittills har engagerade läkare stått för översättningen av läroboken. Bilderna översätts lämpligast via en arbetsgrupp.

AMLS (Advanced Medical Life Support) är det senaste tillskottet i de ibland kallade ”bokstavskurserna”. Det är en intensiv tvådagars kurs (som med fördel kan köras på 2,5 dagar, om ekonomin tillåter). Kursboken ger en ordentlig ”gnuggning” i akut intermedicin. Boken upplevs som ganska tjugig på amerikanskt vis, och jag ställer stora förhoppningar på, att nästa upplaga kommer att vara ordentligt omarbetad, då en mycket starkt koppling gjorts gentemot ATLS & PHTLS via Chairman Will Chapleau.

Kursen lär sedan ut ett systematiskt tillvägagångssätt i handläggningen av patienten. Alla övningar sker med levande markörer, som måste vara väl inövade i sina roller.

Kursen tar fasta på att ”inte fastna i färdiga bedömningar” utan att man systematiskt tänker utifrån möjliga till troliga s. k. prehospitalt bedömda tillstånd.

Som alla andra kurser startar man med att identifiera potentiella livshot via ABCDE metoden. De fallbaserade lektionerna omfattar: anamnes/status, luftvägshantering, hypoperfusion/chock, dyspné/andningsinsufficiens, bröstsmärta, förändrad medvetandegrad, G-I-blödning och buksmärta. Varje lektion varvas med praktiska övningar.

Kursen är utformad för prehospital vård, men ett stort intresse har visats från akutmottagningar, och på vissa sjukhus har man planer på att göra kursen obligatorisk tidigt under AT (gärna före första jour). Detta gör, att denna kursverksamhet kan växa och bli riktigt omfattande. Liksom

övriga kurser upplevs den som dyr, men investeringen hämtas in kommande år, då repetition – 8 timmar – äger rum vart fjärde år. Man har då en uppdaterad kurs, som också är kvalitetssäkrad.

AMLS har nu fått sin struktur i landet och kursverksamheten är i full gång. Hittills har följande fakulteter startats: Stockholm, Dalarna/Uppsala, Västmanland/Gävleborg/Sörmland (DUX-fakulteten), Kristianstad och Sundsvall. Under hösten 2009 kommer även Örebro att startas upp med en fakultet. Under det gångna året har totalt 20 kurser ägt rum, motsvarande 320 kursdeltagare.

Något riksmöte har inte hållits ännu, men önskemål har framförts. Det blir sannolikt lämpligt med ett första sådant efter ”Roll out” av ny lärobok och nya bilder – även detta september 2010 i Dallas. Då bör även en nationellt fakultet väljas med representation från alla fakulteter. Idag fungerar en ”interimsledning” bestående av dem, som ansvarade för införandet av AMLS.

Ekonomi är av förklarliga skäl inte i balans ännu, då införandet av kursen är behäftat med en del stora kostnader. AMLS står f. n. i skuld till SFAI, men om verksamheten växer, som den hittills gjort, och det intresse, som visats, håller i sig, kommer ekonomin inte att bli något problem.

Som kontaktperson mellan SFAI och prehospital sjukvård i form av FLISA och SLAS har undertecknad, tillsammans med Ralph Bolander, även deltagit i framtagandet av *SSAI Master Course on Advanced Emergency Medicine* för Sveriges räkning, och det kanske är lämpligt att nämna lite kort om densamma i denna verksamhetsberättelse. Kursen består av 4 moduler och löper under 24 månader.

Finland stod för modul 1: “Introduction course – core knowledge and skills”.

Danmark för modul 2: “Critical decision making”.

Norge har modul 3: “Pre-hospital care”, hösten 2010.

Sverige ansvarar för modul 4 i mars 2011: “Leadership and management”, som handlar om ledarskap i två perspektiv – dels i form av exempelvis klinikchef eller divisionschef, men största fokus ligger på ledarskap/chefskap i samband med s.k. allvarlig händelse (katastrof).

Den svenska modulen kommer att äga rum vid Katastrofmedicinskt Centrum, KMC, i Linköping med hela dess kompetens på området.

Styrgruppen för ST-läkarnas kurser – STURSK

Björn Bark, Lund

Detta verksamhetsår har vi haft följande medlemmar: Björn Bark (sammankallande), Anders Enskog, Silvana Naredi, Lennart Christiansson och Jenny Seilitz (Ung i SFAI-representant).

Som tidigare har vi även i år varit med och prioriterat bland kursanbuderna för de statligt finansierade SK-kurserna, som går i IPULS’ regi.

Under 2009 är det planerat för 12 ”fria” kurser i samarbete med SFAI. Dessa kurser vänder sig främst till vår egen specialitet. Söktrycket förefaller ha varit fortsatt gott, och inga problem att

fylla kursplatserna har rapporterats. Inte heller har klagomål på platsbrist framkommit från ST-läkarnas sida.

Styrgruppen för ST-läkarnas kurser, numera förkortat STURSK, sammanträdde fysiskt dels under SFAI-veckan 10 september 2008, dels på Arlanda 11 november 2008. Därefter kunde ett förslag till kursordning med tillhörande direktiv, baserat på SoS' nya riktlinjer för ST-utbildning, presenteras för SFAI:s styrelse.

STURSK har under året knutit tätare samarbete med KVASt för att tillsammans lättare kunna fortsätta arbetet med ST-läkarnas kurser i relation till nya utbildningsboken.

Styrgruppen planerar att träffas för möte under SFAI-veckan.

Uppdragsgruppen för livslångt lärande

Berit Flink, Sunderbyn

Övriga i gruppen har varit Christian Rylander, Mikael Bodelsson, Nina Kjellqvist och Jonas Claesson.

Gruppen har under en begränsad tid försökt konkretisera föreningens målsättning att skapa förankring av riktlinjerna för Livslångt lärande (LLL). Uppdraget har haft tre huvudspår:

1. Sprida kunskap om riktlinje- och självskattningsinstrument.
2. Bedöma behov av utbildningsinsatser i förhållande till core curriculum och existerande kurser.
3. Utveckla/stimulera ett kursutbud, som fyller eventuella luckor.

1. Operativ användning av självskattningsinstrumentet har stimulerats i olika sammanhang. Gruppen har gjort utskick till medlemmar och verksamhetschefer samt haft aktiviteter på verksamhetschefsmöte och i SFAI-montern under Uppsalakonferensen 2008.

En enkät bland verksamhetschefer gav en bild av allmänt positiv inställning till instrumentet som en del i ledningsarbetet.

Hemsidan har uppdaterats med exempel på användning av instrumentet, och en artikel har publicerats i SFAI-tidningen.

Vid en fortbildningsdag om CME/CPD, arrangerad av SLF och SLS, fick vi presentera riktlinjen LLL och självskattningsinstrumentet för andra specialitetsföreningar – som ett föredöme och ett exempel på, hur ett fortbildningsprogram kan gestalta sig.

2. Existerande kurser har sammanställts av gruppen – men inte publicerats pga problem med aktualitet.
3. För att kunna få en överblick över kursutbud och eventuella luckor har ett förslag till nationell samordnare tagits fram. Ett par personer har varit tillfrågade om intresse att ta detta uppdrag ideellt. Detta har dock inte mynnat i en lösning, utan vi ser, att uppdraget är stort och kräver en kontinuerlig insats, som bör bedrivas av en fast person/funktion.

Några chefer har börjat använda självskattningsinstrumentet i samband med medarbetarsamtal, vilket gruppen ser som positivt. I dagsläget konstateras dock, att intresset för självskattningsinstrumentet trots informationsaktiviteter är lågt hos SFAI:s enskilda medlemmar. Trots det ser vi, att livslångt lärande är en framtidsfråga, som måste fortleva.

Vi lämnar därför förvaltningsuppdraget tillbaka till styrelsen för att få en mer permanent plattform. LLL skall också ha en mer permanent plats i kongressprogrammen framöver. En utveckling av existerande SK-kurser med platser/delprogram för specialister skulle kunna lösa en del av utbudsbristen. Vid brist på kurser behöver tillkomst av sådana stimuleras. Vi rekommenderar också samarbete med SFAI:s styrgrupp för ST-läkarnas kurser, vilket kan ge samordningsvinster.

Delföreningen för intensivvård

Patrik Rossi, Stockholm

Delföreningen har haft tre protokollförda möten under verksamhetsåret. Två styrelsemedlemmar utgår i november 2008 (Sten Rubertsson, Uppsala, och Sören Berg, Linköping) och två nya har utsetts (Nicholas Wyon, Linköping, och Hans Barle, Danderyd). Delföreningens styrelse utgörs från 12 november 2008 av Patrik Rossi, ordförande, Stockholm, Silvana Naredi, Umeå, Caroline Starlander, Östersund, Rolf Gedeborg, Uppsala, Hans Barle, Danderyd, Nicholas Wyon, Linköping, Helena Odenstedt, Göteborg, och Lars Algotsson, Lund.

Delföreningen har under verksamhetsåret finansierat en sekreterare på deltid, motsvarande två månaders heltidstjänst, för att täcka delföreningens administrativa behov.

Delföreningen har anordnat en tredagars postgraduatekurs i intensivvård under hösten 2007 med god upplutning och positivt ekonomiskt resultat.

Delföreningen har utdelat två stipendier för bästa svenska intensivvårdsartikel för att stimulera till ytterligare vetenskaplig aktivitet inom svensk intensivvård.

Delföreningen har arbetat med att utvidga utbudet av kontinuerlig PG-utbildning i intensivvård, så att den ska komma att täcka hela landet. De norra delarna av landet deltar nu i det PG-program, som utgår från Mälardalen. En ny PG-utbildning kommer under hösten 2008 att startas i den sydöstra sjukvårdsregionen, varpå kontinuerlig PG-utbildning i intensivvård kommer att kunna erbjudas i hela landet.

Delföreningen har under året, i samarbete med representanter för SFAI:s styrelse, arbetat med att uppdatera ”Riktlinjer för svensk intensivvård”. Arbetet kommer att slutföras under hösten 2008.

Delföreningen har på uppdrag av SFAI:s styrelse deltagit i en av Socialstyrelsen sammankallad ”hearing” avseende intensivvårdskrävande tillstånd. Delföreningens yttrande kommer att publiceras i Socialstyrelsens underlag till Rikssjukvårdsnämnden.

Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård vid ÖNH- och Plastikkirurgi – SFAIÖP *Katarina Hallén, Göteborg*

Styrelse: Katarina Hallén (ordf), Göteborg, Peter Frykholm (sekr), Uppsala, Johan Ullman, Stockholm, Per Nellgård, Göteborg, och Jonas Åkeson, Malmö.

Årsmöte: Delföreningen höll sin årsstämma 2008 under SFAI-veckan i Uppsala. Årsmötet 2009 förläggs i anslutning till SFAI-veckan i Umeå.

SK-kurser: Under året har SK-kurser i hantering av svår luftväg anordnats i Stockholm och Göteborg av några styrelsemedlemmar. Kursen i Göteborg har även detta år hållits en extra gång, då antalet sökande varit stort.

Postgraduatekurser: Postgraduatekursen *Den svåra luftvägen – alternativa strategier* har för femte gången arrangerats på Hven under maj månad. Kursen har anordnats av SFAIÖP vartannat år sedan 1999. Jonas Åkeson, Malmö, ansvarar för arrangerande och utveckling av denna populära och viktiga kurs.

Nationella riktlinjer: Delföreningen fick hösten 2008 i uppdrag av SFAI:s styrelse att uppdatera föreningens nationella riktlinjer *Övre luftvägsproblem – praktiska råd för handläggning* inklusive de nationella algoritmerna för luftvägshantering. Detta har vi i styrelsen arbetat med under året. Vi har tagit olika anordnade till hjälp för att testa och utveckla de nya riktlinjerna. Det reviderade förslaget framläggs för SFAI:s styrelse under hösten 2009.

Svensk Förening för Barnanestesi och Barnintensivvård – SFBABI *Kerstin Sandström, Göteborg*

Ordförande: Kerstin Sandström, Göteborg
Sekreterare: Suzanne Odeberg-Wernerman, Stockholm
Kassör: Helena Winberg, Göteborg
Övriga ledamöter: Valeria Perez de Så, Lund, Jan Gelberg, Lund

Revisorer: Karl Erik Edberg, Göteborg, Mats Karling, Umeå (suppleant)

Valberedning: Mary George, Uppsala (sammankallande), Peter Larsson, Stockholm

Svensk Förening för Barnanestesi och Barnintensivvård hade i juni 2009 99 medlemmar, varav en hedersledamot.

Föreningens styrelse har haft två möten.

Ett arbete med att ge ut riktlinjer för propofolsedation till barn, som intensivvårdas, har påbörjats. Lars Lindberg, Lund, har tagit fram grundmaterial och ett utkast.

Föreningen har nu en hemsida under SFAI:s hemsida.

Jan Gelberg har under året fungerat som interrimistisk webmaster. Ytterligare två utredningar, som rör barnintensivvård, har initierats (se nedan).

Medlemsregistret hålls uppdaterat genom SFAI.

Föreningen genomförde under våren 2009 en SK-kurs i Lund och deltar i regionala ST- och PG-utbildningar.

I maj 2009 genomfördes ett mycket trevligt och givande internmöte i Lund, där bl. a. anestesimedels effekter på den omogna hjärnan och hypotermibehandling efter hjärtstopp diskuterades. Vidare diskuterades kunskapsläget och behovet av gemensamma rekommendationer beträffande propofol för sedation under intensivvård av barn. 2008 års Abbott-stipendiat Karin Björkman, Stockholm, presenterade sina resultat om ventilations- och perfusionsscintigrafi hos små barn, som genomgått operation av diafragmabräck.

Dessutom hölls ett föreningsmöte där det låga deltagarantalet under det senaste årsmötet ventilerades. Att lägga föreningens årsmöte i samband med det årliga SFAI-mötet förefaller f. n. inte öka årsmötets deltagarantal jämfört med tidigare, då årsmötet hölls i anslutning till Riksstämman. Styrelsens förslag, att nästkommande årsmöte (2009) genomföres i samband med Riksstämman, och att det därefter planeras in i samband med föreningens höstmöte, godtogs. Denna planering är i enlighet med föreningens stadgar.

Vidare diskuterades läkarbemanningen inom svensk barnintensivvård. En genomförd undersökning på BIVA, ALB, har påvisat hög psykosocial arbetsbelastning för läkargruppen. Det är inte osannolikt att liknande förhållanden råder även på de andra barnintensivvårdsavdelningarna. En genomgång av situationen på samtliga enheter ska genomföras, och Björn Larsson, ALB, utsågs att påbörja denna.

Även innevarande år anslår Abbott Svenska AB 15 000 SEK som resestipendium för att utomlands presentera forskningsresultat från svensk barnanestesi eller barnintensivvård.

För första gången hölls årsmötet i samband med SFAI-veckan i Uppsala. Dessvärre hade årsmötet lockat få deltagare, endast styrelsen och ytterligare åtta medlemmar. Årsmötet fattade beslut om att för första gången ta ut en medlemsavgift av alla medlemmar förutom föreningens hedersledamot. Avgiften beslutades till 200 SEK.

Ovan nämnda propofolriktlinjer diskuterades. Dessutom väcktes en diskussion beträffande tillgången på barnintensivvårdsplatser i Sverige. Bakgrunden är, att Sverige har ett jämförelsevis lågt antal särskilda barnintensivvårdsplatser. Årsmötet beslutade, att en utredning ska göras för att försöka fastställa behovet. Björn Larsson, ALB, utsågs att vara sammankallande i en sådan arbetsgrupp.

Föreningens arbetsgrupp har nu finaliserat riktlinjer från SFBABI, avseende var barn ska sövas, både beträffande medicinska behov men också avseende psykologiska och sociala behov i samband med vården. Efter godkännande av medlemmarna kommer detta att presenteras för SFAI:s styrelse. Vidare kommer riktlinjerna att presenteras för Svensk Barnkirurgisk Förening.

Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård har förvaltat föreningens medel. Förutom intäkter från medlemsavgifter har SK-kursen i Lund givit ett överskott.

Svensk Förening för Thoraxanestesi och Thoraxintensivvård – SFTAI

Eva Ahlgren, Linköping

Årsmöte: 17 oktober 2008 i Lund

Styrelsemöten: Linköping 9 december 2008, Uppsala 24 februari 2009 samt telefonmöte 28 maj 2009.

Föreningen har aktivt bidragit i planeringen och genomförandet av följande möten/kongresser:

- Det årliga svenska thoraxkirurgiska och thoraxanestesiologiska mötet – detta år i Lund 16 – 18 oktober 2008.
- Det kardiovaskulära vårmötet, d.v.s. Svenska Hjärtförbundets årliga möte, detta år i Uppsala 22 – 24 april 2009.

Det årliga mötet för thoraxanestesi och thoraxkirurgi inleddes med ett förmöte med föreläsningar om hjärtkompressionsbehandling med LUCAS, vilket innebär kontinuerliga mekaniska kompressioner, och därefter avhandlades kylbehandling efter hjärtstopp.

Därefter hölls en postgraduate-kurs i klaffsparande kirurgi. Mötet handlade sedan om behandling av hjärtsvikt – en up-date inkluderande inotrop behandling och mekanisk assist, följt av föreläsningar om donation och transplantation. Vi fick också ta del av erfarenheter och resultat av percutant aortaklaffbyte från Storbritannien, Stockholm och Lund.

Crafoord-föreläsningen hölls i år av Sir Magdi Yacoub, London, Storbritannien.

Under det kardiovaskulära vårmötet hade vår förening inbjudit till ett medlemsmöte med lunch. Vi fick tillfälle att träffas och samtala om bl. a. utbildningskrav och kompetensutveckling av anesthesiologer inom thoraxanestesi och thoraxintensivvården. SFTAI är representerat med två ledamöter i Svenska Hjärtförbundet, Jan van der Linden och Åsa Haraldsson. Lars Algotsson representerar SFTAI i en arbetsgrupp om hjärtintensivvård inom Svenska Hjärtförbundet. I vårmötets organisationskommitté arbetar SFTAI:s vetenskapliga sekreterare Jan van der Linden.

Bengt Peterzen är ordförande i SFTAI:s nätverk mellan TIVORNA och Mikael Svenström leder SFTAI:s transesofageala ekogrupp. SFTAI rekommenderar TEE-utbildning och ackreditering i EACTA:s regi.

Anne Westerlind är sedan 2007 vår representant i EACTA. Hon har där tagit ett första initiativ för att intressera föreningen för att utarbeta europeiska guidelines inom thoraxanestesi och thoraxintensivvården.

Under året har en utbildningsgrupp under ledning av Gunnar Malmkvist bildats med representanter för flertalet svenska thoraxcentra. Syftet med gruppen är att ta fram en nationell utbildningsplan för blivande thoraxanesthesiologer och för fortsatt vidareutbildning av etablerade kolleger. Gruppen har haft sitt första möte under våren.

SFTAI har god ekonomi med en budget i balans. Medlemsavgiften är fortfarande 150 kr/år.

Hemsidans adress är www.sftai.org.

Orion Pharmas pris: Bengt Redfors blev årets stipendiat vid årsmötet och erhöll 15 000 kr för bästa thoraxanestesiologiska presentation med titeln "Lågdos dopamins effekt på renal syrgaskonsumtion, blodflöde samt glomerulusfiltration efter hjärtkirurgi".

Till "Årets thoraxanestesiolog" utsågs Hans Tyden, som erhöll 5 000 kr och ett diplom från SFTAI för sitt engagemang och arbete inom thoraxanestesiologin under många år. Han är välkänd i landet och har varit aktiv föredragshållare och moderator under många möten och kongresser såväl inom som utanför Sverige. Senast har han varit kassör i föreningen och representerat SFTAI i Svenska Hjärtförbundet, där han varit en värdig och kunnig samtalspartner för de andra specialistföreningarnas representanter. Därtill är han en skicklig och uppskattad kliniker.

Svensk Förening för Neuroanestesi och Neurointensivvård – SFNN

Eva Selldén, Stockholm

Delföreningen hade 16 oktober 2008 årsmöte i samband med NIVA-klubbens möte i Linköping. Mötet samlade ett stort antal neurokirurger och anestesiologer, som diskuterade monitorering under neurointensivvård, xenon-CT och koagulationsrubbingar vid hjärnskada.

Ekonomi är god. Innestående resurser i delföreningen förvaltas sedan 2007-02-01 av SFAI Verksamheter AB.

Vid årsmötet omvaldes till styrelsen Eva Selldén (Stockholm, ordförande), Anders Hellsten (Linköping), Johan Waltersson (Uppsala), Silvana Naredi (Umeå), Peter Dahm (Göteborg) och Eddie Weitzberg (Karolinska Solna).

En SK-kurs i neuroanestesi och neurointensivvård arrangeras vecka 42 i år av Eva Selldén och Michael Wanecek, Stockholm, med deltagande av Silvana Naredi och M Olivecrona, Umeå. Det har varit högt söktryck, och lång reservlista finns. Därför planeras en ny kurs redan om ett år, hösten 2010. Föregående kurs 2007 fick bra kurskritik. Överskottet från SK-kurserna överförs till SFAI Verksamheter AB.

Medlemmarna har kontakt med varandra beträffande forskning, kurser och kliniska frågor, och för närvarande träffas vi en gång per år i samband med NIVA-klubbens årliga möte, som närmast går av stapeln i Uppsala 8 – 9 oktober 2009.

Delföreningen för Obstetrisk Anestesi och Intensivvård – SFOAI

Susanne Ledin-Eriksson, Gävle

Styrelsen har under första delen av verksamhetsåret, dvs hösten 2008, bestått av
Birgitta Birgisdottir, Uppsala,
Anette Hein, Danderyd,
Anne Kierkegaard, SöS,
Susanne Ledin-Eriksson, Gävle, ordförande,
Vibeke Moen, Kalmar, samt

Michael Rådström, NÄL, Trollhättan, kassör.

Under våren 2009 har Anne Kierkegaard ersatts av Maria Häggström, Jönköping, samt Nina Kjellqvist, SÖS.

Under verksamhetsåret har referensgruppen haft fyra protokollförda sammanträden, varav tre på Svenska Läkaresällskapet, Stockholm, samt årsmötet.

Årsmötet hölls som vanligt i samband med gruppens årliga konferens, denna gång i London 3 mars 2009, dagen efter OAA's arrangemang *Controversies in Obstetric Anaesthesia*. Internationella föreläsare vid vårt möte var David Bogod, David Levy, Philip Steer och Geraldine O'Sullivan.

En stor del av styrelsens arbete åtgår till att planera den årliga konferensen.

Delföreningen bidrog med ett interaktivt symposium på SFAI-mötet i Uppsala, september 2008. Våra nyreviderade riktlinjer illustrerades med hjälp av fallbeskrivningar; "Fallgröpar inom obstetrisk anestesi".

Det arbete med en gemensam, nationell journalblankett för ryggbedövningar vid förlossning, som nämns i föregående årsberättelser, pågår fortfarande. Den nya versionen av Obstetrix kommer att innehålla en modul för ryggbedövningar, dvs den nationella blanketten blir elektronisk. Tester pågår f.n. på förlossningsavdelningen, SÖS, Stockholm. Delföreningens kontaktpersoner i detta arbete är Anne Kierkegaard och Annette Hein.

Ung i SFAI

Karin Löwhagen, Göteborg

Ordförande: Karin Löwhagen, Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Sahlgrenska

Sekreterare: Markus Falk, Östersunds Sjukhus

Kassör: Åsa Östlund, Södersjukhuset

Övriga ledamöter: Anna Hårdemark Cedborg, Karolinska Universitetssjukhuset/Solna, Björn Bark, Lunds Universitetssjukhus, Jenny Seilitz, Mora Lasarett, Markus Weis, Malmö Universitetssjukhus.

Styrelsen har haft telefonmöte minst en gång per månad. Vid tre tillfällen har vi träffats och haft möte: i samband med SFAI-veckan i Uppsala, i januari i Stockholm samt på Marsviken i maj i anslutning till vårmötet.

Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård har förvaltat delföreningens medel.

Under året har styrelsen arbetat med att ordna vårmötet 2009, som gick av stapeln 13 – 15 maj på Marsviken utanför Nyköping. Det medicinska temat var oklar medvetslöshet, vilket belystes ur olika aspekter, dels av akutmedicinaren Patrik Söderberg från Södersjukhuset, Stockholm, dels av anesthesiologen Christina Grivans, med specialintresse neuroanestesi- och intensivvård, samt av anesthesiologen Kai Knudsen, specialist på intoxicationer, båda från Sahlgrenska i Göteborg.

Vi diskuterade också handledning, vilket är högaktuellt med anledning av nya utbildningsboken, och gjorde en enkät om handledning. Referat från mötet kan läsas i SFAI-tidningens oktobernummer och på hemsidan.

Ung i SFAI skickar under hösten 2009 ut en web-baserad enkät till landets ST-läkare i anestesi och intensivvård för att kartlägga, hur det ser ut i landet, när det gäller handledning. Frågan är mycket aktuell, då nya utbildningsboken verkligen ställer krav på denna funktion.

Ung i SFAI verkar för en nationell loggbok, vilket diskuterades på 2008 års vårmöte. Den loggbok, som föreslås användas nationellt, är den excel-baserade loggbok, som skapats av Henrik Jörnvall, och som används utbrett i Region Stockholm. Loggboken återfinns på Ung i SFAI:s flik på SFAI:s hemsida.

Ung i SFAI ordnade genom Malin Asp, Malin Eriksson och Stefan Lutz ett symposium under SFAI-veckan. Titeln var "Vägen till framgång – metoder för lärande".

Intensivvårdsmötet på Sigtunahöjden 12 – 14 november 2008 handlade bland annat om utbildningen i intensivvård. Under ett symposium belystes intensivvårdsutbildningen ur många olika aspekter, och Ung i SFAI, genom Åsa Östlund, lade fram vår syn på, vad som är viktigt för att säkerställa en fullgod utbildning i intensivvård för alla ST-läkare inom vår specialitet.

Representation i arbetsgrupper, delföreningar mm:

Karin Löwhagen – ledamot i SFAI:s styrelse

Anna Hårdemark – ledamot i KVA

Markus Weis – ledamot i KVA

Björn Bark – sammankallande i STURSK (styrgruppen för ST-läkarnas kurser)

Jenny Seilitz – ledamot i STURSK

Det forum på Internet, där Ung i SFAI:s medlemmar kunnat diskutera randningar, kurser, European Diploma, utlandsplaceringar etc med andra yngre kollegor landet över sedan sommaren 2007, stängdes i vintras. Detta på grund av allt för låg aktivitet, trots 50 registrerade användare.

Delföreningen för operationsledning

Martin Holmer, Jönköping

Under verksamhetsåret har delföreningen formellt konstituerats.

Styrelse: Per Brunkwall (Landskrona), Gunnar Enlund (Uppsala), Berit Flink (Luleå), Martin Holmer (Jönköping, ordförande), Johan Lundberg (Lund), Johan Snygg (Göteborg) och Heléne Seeman-Lodding (Göteborg, tillika SFAI:s styrelserepresentant).

Delföreningen är ung och håller fortfarande på att etablera arbetssätt och funktion. Styrelsemöte hålls 3 – 4 gånger per termin; per telefon, med fysiska möten i samband med SFAI:s verksamhetschefmöten och i samband med det årliga "Uppsalamötet".

7 – 8 maj 2009 hölls det vi redan börjat kalla Uppsalamötet – ett lunch-till-lunchmöte med en agenda med aktuella ämnen för en ledare inom operationsverksamhet – där vi bl. a. berörde, hur man leder en operationsverksamhet, särskilda utmaningar, IT-stöd och processutveckling. På mötet presenterades också en enkät, som gått ut till verksamhetscheferna på Sveriges operationsavdelningar. Här framkom mycket användbar information kring, vad vi skall ha för programpunkter i framtiden inom delföreningen. En utvärdering i direkt anslutning till mötet fyllde på med många värdefulla synpunkter.

Planeringen inför Uppsalamötet 2010 är redan i full gång, och det planeras äga rum på Eklundshof 22 – 23 april 2010.

Utmaningar det kommande året är t. ex. att bättre utnyttja SFAI:s hemsida för informations- och kunskapsspridning samt att tillsammans med SFAI:s styrelse hitta en effektivare administration av medlemsregister m m.

Delföreningen planerar två programpunkter på SFAI-veckan i Umeå. Två viktiga framtida målsättningar för delföreningen är att skapa konstruktiva mötesplatser inom området samt att engagera även representanter för opererande specialiteter i delföreningens verksamhet.

Referensgruppen för Hyperbarmedicin

Folke Lind, Stockholm

SFAI:s referensgrupp för hyperbarmedicin är sammansatt av anestesiologer, ansvariga/aktiva inom klinisk hyperbar oxygenbehandling (HBO) vid respektive anesthesi- och intensivvårds-klinik i Luleå (Johan Wilhelmsson), Stockholm (Folke Lind och Bengt Eriksson), Karlskrona (Dag Benoni), Helsingborg (Christer Hammarlund), Göteborg (Per Arnell och Hans Lycke) och Uddevalla (Lars Spetz), samt vid försvarsmaktens dykeri- och navalmedicinska centrum, Karlskrona (Johan Douglas).

Under verksamhetsåret har vi genomfört telefonmöten och haft mail-korrespondens samt haft arbetsmöte 23 – 24 mars i Lökeberga, Bohuslän, för att revidera och uppdatera SFAI:s riktlinjer för hyperbar oxygen behandling – HBO. Vi har även ensat riktlinjerna för tjänstbarhetsbedömningar och HBO-behandlingstabeller i Sverige för bästa patient- och personalsäkerhet.

Vi har också arbetat för att påskynda utvecklingen av intensivvårdsutrustning för hyperbar miljö och har bl.a. starka förhoppningar om en ny Servo-i, modifierad för HBO-bruk.

Utbildning av svenska hyperbar- och dykeriläkare har skett i Göteborg 13 – 24 oktober 2008 samt 14 – 25 september 2009.

En internationell tredagskongress, ”Oxygen & Infection” (www.oxygeninfection.se) med inbjudna experter från hela världen, anordnades i Stockholm 7 – 9 maj. Där konstaterades bland annat, att nya kontrollerade dubbel-blinda studier av högsta kvalitet nu befast HBO-indikationerna strålproktit och diabetesfotsår. Intressanta diskussioner om betydelsen av perioperativ oxygenering som infektionsprofylax vid bukkirurgi, samt HBO-behandling av fasciiter och andra svåra mjukdelsinfektioner, avhölls. Bl.a. presenterades ett utkast till en Cochrane-rapport avseende HBO-behandling av nekrotiserande fasciiter.

Föredragen kommer att finnas tillgängliga via Internet och i I-phone format för intresserade via www.oxygeninfection.com.

SFAI:s Forskningsforum

Jonas Åkeson, Malmö

I början av februari 2009 arrangerades i internatform på Sigtunahöjden utanför Uppsala för tredje gången SFAI:s uppskattade Forskningsforum. Under informella och öppna former presenterades och diskuterades främst planerade eller nyligen påbörjade forsknings- och utvecklingsarbeten med anknytning till svensk anestesi och intensivvård. Syftet var liksom tidigare att erbjuda forskningsaktiva yngre kollegor och medarbetare inom specialiteten och deras handledare en lugn arena för utbyte av tankar och erfarenheter kring projekt i skilda utvecklings- och genomförandestadier – något som alltför sällan låter sig göras i vardagen eller på konventionella internationella kongresser. Föreningen subventionerar medverkan av samtliga presentatörer. Nationell återkoppling på idéer och planer – snarare än på resultat och konklusioner – ger forskare och forskningshandledare smått unika möjligheter att ompröva och konstruktivt förbättra uppläggning, genomförande och utvärdering av pågående projekt.

Konceptet upplevs fylla en viktig lucka mellan dagens mer eller mindre vilda idéer och morgondagens kliniskt relevanta tillämpningar. På programmet stod i år femton kliniska projekt från Stockholm och Karlstad i norr till Malmö i söder. Inom ramen för fyra block, modererade av Mikael Bodelsson, Lund, Lars I Eriksson, Solna, Björn Biber, Göteborg, och Sigridur Kalman, Huddinge, diskuterades varje projekt under 20 minuter. För organisationen svarade som vanligt Jan Wernerman, Huddinge, och undertecknad. Claes Frostell, Solna, avrundade första dagens program med en uppskattad och personligt färgad bild av den sköna konsten att söka och få forskningsanslag.

Föreningens syfte med ett forskningsforum är att i första hand uppmuntra yngre medarbetare till vetenskapligt FoU-arbete med anknytning till specialiteten och ämnesområdet, men samtidigt vill vi kasta ljus över, vad som är på gång i Sverige – för att skapa utrymme för kreativa kontakter och informella diskussioner även utanför det egentliga programmet, inte minst tack vare internatformen. Jessica Kåhlin, Solna, tilldelades föreningens pris till odisputerade forskare för sin translationella forskning om karotisreceptorer och hypoxiskt ventilationssvar och inbjöds samtidigt att presentera sitt projekt under SFAI-veckan i Umeå.

Även årets forskningsforum sammanfattades i SFAI-tidningen 2009;15:112 – 3, och intrycket kvarstår, att intresset ökar för FoU inom svensk anesthesiologi och intensivvård. Nästa Forskningsforum 4 – 5 februari 2010 annonserades i SFAI-tidningen 2009;15:185 med sista anmälningdag 30 november.

European Society of Anaesthesiologists – ESA

Mikael Bodelsson, Lund

SFAI är såsom nationell organisation medlem i ESA. Därtill finns möjlighet att bli individuell medlem, vilket många svenska anesthesiologer är.

ESA:s verksamhet utgörs dels av den årliga kongressen, dels av utbildnings- och forskningsaktiviteter.

ESA:s sekretariat har sitt kontor i Bryssel och tog från och med 2008 över hela administrationen av ESA-mötena. De resulterande stora kassaflödena i föreningen har gjort, att man nu ansökt om att få starta en vinstdrivande del för att ta hand om bland annat mötena – en parallell till SFAI Verksamheter AB.

ESA-kongressen 2009 anordnades i Milano. Programmet på ESA-mötena sätts samman av ett tjugotal vetenskapliga kommittéer, som genom åren blivit allt mer slutna sällskap. För att råda bot på detta kommer nu vakanser i kommittéerna att fyllas efter utannonsering, vilket förhoppningsvis kommer att öka den vetenskapliga vitaliteten.

ESA:s verksamhet för att stödja fortbildningen kommer att stärkas, genom att det från och med 2009 kommer att ordnas två ESA-möten, varav det ena kommer att helt fokusera på vidareutbildning i form av refresher courses, workshops osv. ESA har även ett imponerande engagemang inom en rad områden, såsom utarbetande av kliniska riktlinjer och ackreditering av utbildningssjukhus.

En utförligare redogörelse för denna sammanfattning finns i SFAI-tidningen 3/2009.

European Diploma in Anaesthesiology and Intensive Care – DEAA/DESA

Lars Wiklund, Uppsala

I vårt land har sedan 1989 hållits skriftliga och muntliga examina inom det system, som på den tiden drevs av European Academy of Anaesthesiology och sedan efter ”amalgameringen” med European Society of Anaesthesiology (ESA) drivs vidare inom ”Nya ESA”. På initiativ av undertecknad och professor Harald Breivik i Oslo infördes under mitten på 1990-talet en likalydande samtidig skriftlig ”In-training assessment” (ITA) – på samma sätt som då sedan ganska länge funnits inom American Board of Anesthesiology, där ST-läkare (residents i USA) under utbildningen kontrollerar sina kunskaper och sitt framåtskridande inom specialiteten.

Under det gångna året har examinationens 20-åriga existens i vårt land firats i samband med den muntliga examinationen i Uppsala. Den ”riktiga” examinationens Part I hålls i slutet av september eller i början av oktober varje år – på samma dag över hela Europa – och omfattar 2 x 60 skriftliga frågor under förmiddagen och eftermiddagen, där varje fråga innehåller 5 svarsalternativ.

Part II är en muntlig examen på 4 kliniska fallbeskrivningar. Denna äger rum, efter att Part I blivit godkänd, och hålls vid olika tidpunkter på olika ställen och ”större” språk i Europa.

Från en blygsam början har verksamheten expanderat, och i den skriftliga examen deltar numera 700 – 800 personer i Europa. Till det kommer 250 – 300, som skriver ITA. I vårt land har allt fler kommit att delta, särskilt i den skriftliga delen. Senast gjorde c:a 80 personer Part I, och 120 skrev ITA. Således har en väsentlig ökning av antalet ITA skett under det senaste året i Sverige, och det är faktiskt så, att majoriteten av de ITA, som görs i Europa, för närvarande görs i vårt land.

En väsentlig förändring är, att man numera inte belastas med negativa poäng för felaktiga svar. Detta innebär inte, att det har blivit lättare att klara sig, utan godkännandefrekvensen är densamma som tidigare. I den muntliga delen deltar nu c:a 40 ST-läkare årligen. Ca 60 – 65 %

får godkänt i Part I eller uppnår motsvarande resultat i ITA. I den muntliga examen godkänns vanligtvis 75 – 80 % av dem, som deltar.

Examinationsverksamheten handhas av ESA:s kontor i Bryssel och en särskild examinationskommitté, vari undertecknad är medlem. Man kan säga, att särskilt de skriftliga frågorna är av hög kvalitet, testade vid ett flertal tillfällen. Med hjälp av ett antal speciella standardfrågor har man faktiskt lyckas hålla samma svårighetsgrad och godkännandefrekvens på den skriftliga examen från år till år.

Den muntliga examen är av naturliga skäl svårare att kvalitetskontrollera, men även under denna kontrolleras varje examiners uppförande och bedömningar, genom att hans/hennes resultat jämförs med de andra examinatorernas bedömningar av samma individer. I Sverige innehar ungefär 250 anesthesiologer DEAA eller DESA (valfritt vilken titel som används).

<http://www.euroanesthesia.org/sitecore/content/Education/European%20Diploma.aspx>.